

Kontaktperson i detta ärende
Liane Ask
010 510 54 07
liane.ask@akeri.se

Till: Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:
m.kemikalieenheten@regeringskansliet.se

Vår beteckning **2022-25**

Er beteckning: **M2022/01775**

REMISSVAR – ANSVAR FÖR KOMMUNALT AVFALL AVSEENDE VISSA ENSKILDA AVFALLSSTRÖMMAR

Sveriges Åkeriföretag är branschorganisationen för den svenska åkerinäringen. Näringen omsätter totalt ca 160 miljarder kronor och sysselsätter totalt 225 000 människor. Sveriges Åkeriföretag har ca 5 300 medlemsföretag som tillsammans förfogar över 38 000 fordon.

Av Sveriges Åkeriföretags medlemsföretag verkar ca 500 företag i avfalls- och återvinningsbranschen. De omsätter tillsammans ca 5,5 miljarder.

Sveriges Åkeriföretags (SÅ) ståndpunkter i korthet:

Följande aktuella enskilda avfallsströmmar bör undantas från kommunalt insamlingsansvar

- Avfall från detaljhandeln
- Bygg- och rivningsavfall från privatpersoner
- Kontorsavfall inklusive kontorspapper samt sekretess tjänster
- Spillfett och fett från fettavskiljare på restauranger

Vidare om möjligheten för verksamheter att söka dispens från kommunala grundansvaret för att kunna fortsätta anlita privata entreprenörer anser vi vara tidsödande och byråkratisk modell som tarvar onödiga resurser både hos verksamheten och kommunen.

Felställda frågor gällande kommunalt avfall och kommunalt insamlingsansvar

Sedan begreppet "hushållsavfall" ersattes med "kommunalt avfall" i miljöbalken 2020 har det glidit även mot ett kommunalt insamlingsansvar för avfallsfraktioner som inte utgjorde hushållsavfall eller därmed jämförligt, tvärtemot lagstiftningens ursprungliga syfte att endast underlätta för jämförbar statistik inom EU. Detta har sparat vidare i juni 2022 till det olyckliga beslutet att riva ner en fungerande, marknadsbaserad cirkulär

ekonomi för förpackningsinsamling utförd av både privata och kommunala bolag för att införa kommunalt ansvar för insamling av producentansvarsfraktioner.

Följaktligen är frågan om vilka enskilda avfallsströmmar som ska undantas från det kommunala ansvaret felställd, och borde snarare vara "vilka avfallsströmmar borde kommunaliseras och hur gagnar det i så fall cirkulär ekonomi, klimatet och samhällsekonomin"? Det naturliga borde vara att förvalta det långa och unika svenska arbetet med samarbetsformer i offentlig och privat regi, valfrihet, effektivisering, hög återvinningsgrad och minimal deponering. Och kommunalt ansvar borde endast gälla sådant som till sin art, sammansättning och omfattning liknar avfall från hushåll.

Enskilda avfallsströmmar som bör undantas från kommunalt insamlingsansvar

För **detaljhandel** finns redan ett uppbyggt system med privata aktörer som erbjuder kunderna skräddarsydda och flexibla system samt statistik för t ex hållbarhetsredovisningar. Detta ska inte underskattas i en föränderlig marknad av globalt darrig handel, konkurser och sammanslagningar. Företag som tar sitt hållbarhetsansvar är bland de som kommer att klara sig bäst och då duger det inte med en kommunal baslösning eller en kommunalt upphandlad lägsta-pris-lösning.

För **bygg- och rivningsavfall från privatpersoner** anser vi också att privata entreprenörer kan ge ett större mervärde, eftersom de är specialister inom just bygg- och rivningsavfall och har både materialtekniska och logistiska fördelar med en befintlig fordonsflotta, ett nätverk av mottagare och etablerade avtal för behandling. Dessutom kan en privat aktör erbjuda så mycket mer än hämtning gällande rådgivning för korrekt sortering och hantering av olika material för att optimera förutsättningarna för återvinning.

För **kontorsavfall inklusive kontorspapper och sekretessjänster** är det direkt ologiskt att klumpa ihop detta med begreppet kommunalt avfall då det varken utgör någon miljö- eller hälsofara vilket var den ursprungliga tanken med kommunalt insamlingsansvar för hushållsavfall. Detta måste betraktas som en värdefull råvara, förr kallad "det vita guldet" där det är direkt oansvarigt från ett miljöperspektiv att riskera att materialet hamnar i en kommunal sopbil i någon slags prispressad samordningsvinst. Det finns redan både fungerande återvinning och frivilligt producentansvar för detta. För sekretessmaterial finns det dessutom mycket specifika krav som kräver särskild kompetens och hantering för att undvika att känsliga uppgifter sprids.

Spillfett och fett från fettavskiljare på restauranger är ett värdefullt avfall med stor efterfrågan på andrahandsmarknaden, ett välfungerande system och ett antal privata entreprenörer som haft verksamhet i flera generationer. För just detta avfall finns det dessutom en dom i Miljööverdomstolen som tydliggör att avfallet är verksamhetsavfall och även en tidig vägledning från Naturvårdsverket (2008) som förtydligar tidigare tolkning av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall så att fettavskiljaravfall faktiskt ska räknas som verksamhetsavfall. Det är en viktig principfråga att verksamheter av olika slag måste ta ansvar för sina materialströmmar och gå över till en cirkulär ekonomi; därför är det extra självklart att ett avfall där man faktiskt lyckats med detta ska behöva gå bakåt i utvecklingen.

För **grovavfall** finns det stor potential för återvinning och en cirkulär ekonomi om man låter olika lösningar samexistera – under förutsättning att aktörer faktiskt följer lagstiftningen runt t ex transporter och mellanlagring som en del av avfallstransporten. För att få till de stora miljövinster behövs dock mer än återbruksinitiativ; stora företag

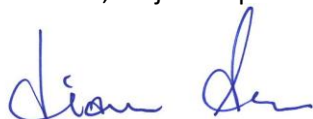
borde få möjlighet och i förlängningen anmodas återta sina produkter, uppgradera eller återvinna dem för att sluta kretsloppen.

I Naturvårdsverkets skrivelse för rubricerat uppdrag diskuteras möjligheten för verksamheter att söka dispens från kommunala grundansvaret för att kunna fortsätta anlita privata entreprenörer. Detta vänder vi oss emot då det är en tidsödande, byråkratisk modell som tar resurser både hos verksamheten och kommunen helt i onödan.

Sammanfattningsvis anser Sveriges Åkeriföretag att utvecklingen mot att riva ner fungerande system som tagit lång tid att bygga upp är mycket kontraproduktiv gentemot strävan mot en fungerande cirkulär ekonomi och där materialen har ett värde och inte betraktas som en kommunal sopa.

Den 29 december 2022

För Sveriges Åkeriföretag
Nätverk, Miljötransportföretag

Liane Ask